

PREAMBUL

Ultimul număr al revistei Muzica din anul 2026 este deschis în mod surprinzător de numele lui Adrian Rațiu, în calitate de autor al studiului publicat prin recuperarea și reunirea unor însemnări ale sale despre creația enesciană, descoperite de Vlad Văidean printre documentele rămase în arhiva muzicologului Clemansa Firca. Textul *Notații sintetice în jurul muzicii enesciene – restituire târzie* oferă o viziune panoramică asupra creației enesciene de maturitate, concentrându-se asupra unor lucrări reprezentative. Restituirea este completată de alte notații, cronici și intervenții mai puțin cunoscute ale lui Adrian Rațiu, ordonate și prezentate de Vlad Văidean într-o antologie care readuce în atenție contribuția compozitorului la exegeza creației enesciene.

În următorul text, Teodora Constantinescu analizează opera *Moarte la Veneția* de Benjamin Britten, compozitor recunoscut pentru abordarea unor subiecte controversate și personaje marginalizate. Textul explorează substanța nuvelei lui Thomas Mann din 1912, văzută ca o meditație asupra declinului culturii europene și a conflictului distructiv dintre disciplina apolinică și haosul dionisiac. Studiul evidențiază măiestria cu care Britten și libretista sa preferată, Myfanwy Piper, transpun această narațiune statică într-o versiune dinamică muzical-dramatică de excepție. Cele 5 capitole originale sunt comprimate structural într-o operă în două acte, cu 7, respectiv 10 scene, unde descrierile literare devin monologuri interioare elocvente. Muzica lui Britten reușește astfel să redea magistral tumultul psihologic al artistului devorat de propriul „demon” interior.

În *La Beauté du Diable: alchimie componistică sub semnul mitului faustic*, Cristina Gârbea analizează muzica lui Roman Vlad pentru filmul lui René Clair din 1950. Studiul urmărește modul în care partitura depășește funcția pur ilustrativă și devine un veritabil partener dramaturgic al imaginii. Leitmotivele și temele recurente, timbrurile expresive și texturile sonore cu încărcătură afectivă și simbolică participă la construirea narațiunii, realizând ceea ce autoarea numește o „alchimie componistică” între tradiție și inovație, în acord cu intențiile regizorale și cu profunzimea mitului faustic.

Interviul realizat de Andra Apostu o prezintă pe muzicologa și clavecinista Irina Boga, care îmbină armonios activitatea interpretativă cu cea academică. Printre modelele sale apare tatăl ei, reputatul muzicolog Grigore Constantinescu, de la care a moștenit stilul narativ, evident încă din volumul semnat în coautorat, *O călătorie prin istoria muzicii*. În ceea ce privește ultimele sale realizări muzicologice, Irina Boga s-a remarcat recent ca o contribuatoare importantă în cadrul proiectului colectiv *Noi istorii ale muzicilor românești*, prin articole-portrete de compozitori români.

Numărul se încheie cu recenzia volumului *Muzici în tonuri naționaliste* de Valentina Sandu-Dediu, apărut la Editura Humanitas, semnată de Olguța Lupu. Cartea este prezentată ca o cercetare muzicologică amplă, substanțială și, totodată, ca un exercițiu de gândire critică asupra raporturilor dintre muzică, istorie, politică și societate. Analiza ideologiilor totalitare și a felului în care acestea au intersectat viața muzicală invită la contextualizarea atentă a informației, la asumarea responsabilității și la o privire lucidă asupra trecutului și a persistenței pericolelor totalitarismului.

Redacția

PREAMBLE

The final 2026 issue of *Muzica* magazine opens, surprisingly, with the name of Adrian Rațiu. He figures as the author of a study published through the recovery and compilation of several of his texts on George Enescu's oeuvre. These notes were discovered by Vlad Văidean among the documents preserved in the archive of musicologist Clemansa Firca. The paper titled *Brief Notes on Enescu's Music – A Belated Restitution* offers a panoramic view of Enescu's mature creation, focusing on several representative works. This restitution is supplemented by other lesser-known notations, chronicles, and interventions by Adrian Rațiu. Ordered and presented by Vlad Văidean, they form an anthology that brings renewed attention to the composer's contribution to the exegesis of Enescu's work.

In the following article, Teodora Constantinescu analyzes the opera *Death in Venice* by Benjamin Britten, a composer known for tackling controversial topics and portraying marginalized characters. The text explores the substance of Thomas Mann's 1912 novella, viewed as a meditation on the decline of European culture and the destructive conflict between Apollonian discipline and Dionysian chaos. The study highlights the mastery with which Britten and his preferred librettist, Myfanwy Piper, transpose this static narrative into an exceptional, dynamic musical-dramatic version, where literary descriptions become eloquent interior monologues. Britten's music thus masterfully captures the psychological turmoil of an artist devoured by his own inner "demon".

In *La Beauté du Diable: Compositional Alchemy under the Sign of the Faustian Myth*, Cristina Gârbea analyzes Roman Vlad's music for René Clair's 1950 film. The study examines how the score transcends a purely illustrative function and becomes a true dramaturgical partner to the imagery. Leitmotifs and recurring themes, expressive timbres, and sound textures laden with emotional and symbolic significance all assist in constructing the narrative, achieving what the author calls a "compositional alchemy" between tradition and innovation, in harmony with the director's intentions and the depth of the Faustian myth.

The interview conducted by Andra Apostu features musicologist and harpsichordist Irina Boga, who harmoniously combines her performing career with her academic work. Among her role models is her father, the renowned musicologist Grigore Constantinescu, from whom she inherited a narrative style that is already evident in the co-authored volume *A Journey Through the History of Music*. As for her latest musicological achievements, Irina Boga has recently distinguished herself as a significant contributor to the collaborative project *New Histories of Romanian Musics*, through her articles profiling Romanian composers.

The issue closes with Olguța Lupu's review of Valentina Sandu-Dediu's volume *Music in Nationalist Tones*, published by Humanitas. The book is presented as an extensive, substantial piece of musicological research and, at the same time, an exercise in critical thinking regarding the relationships between music, history, politics, and society. The analysis of totalitarian ideologies and their impact on musical life invites careful contextualization, a sense of responsibility, and a lucid examination of the past and the persistence of its dangers.

The Editors